Eduskunta 10.11.2020

Hallintovaliokunta

Valiokunnan kokous 10.11.2020

Lausunto

Asia:

- HE 148/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 ja 55 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia siten, että kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia korotettaisiin 0,18 prosenttiyksiköllä. Valtionosuus olisi vuoden 2021 alusta 25,67 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,33 prosenttia.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:ssä säädetään määräaikaisista kuntien valtionosuuteen kohdistuvista vähennyksistä ja lisäyksistä ja 55 §:ssä valtionosuusprosentista ja kunnan omarahoitusosuudesta.

Valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden muutoksessa on huomioitu lukuisia opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan uudistuksia, kuten oppivelvollisuuden laajentaminen (5,9 miljoonaa euroa), subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen (9,9 miljoonaa euroa), varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen (9,3 miljoonaa euroa) ja A1-kielen opetuksen aloittamisen varhennus (4,5 miljoonaa euroa). Lisäksi Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu vähennyksenä huomioon 0,09 prosenttiyksikköä liittyen korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon uudistukseen (32 miljoonaa euroa). Uudistukset ovat pääsääntöisesti hallitusohjelman mukaisia lisäyksiä ja toimintalainsäädännön muutoksia, jotka vaikuttavat kuntien lakisääteisten tehtävien laajuuteen. Lisätehtävistä aiheutuvat rahoitustarpeen muutokset korvataan kunnille täysimääräisesti. Osa tehtävistä, mm. oppivelvollisuuden laajentaminen, on sellaisia, että suuremmat taloudelliset vaikutukset ovat opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokassa. Varhaiskasvatukseen liittyvät valtionosuuksien lisäykset ovat kuluvan syksystä lukien käynnistyneen uudistuksen laajennuksia käsittämään koko vuoden rahoituksen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden muutoksia perusteltuina ja toimialan niitä koskevat euromäärät vastaavat ministeriössä valmisteltuja ja arvioituja vaikutuksia.